

 GRADA®

*Eva a Michal
skořepovi*

Chytré pohádky z lesní mýtiny

**ZVÍŘÁTKA
VE SVĚTĚ EKONOMIE**

*ilustrovala
Eva del Risco Koupová*

Eva Skořepová, Michal Skořepa

Chytré pohádky z lesní mýtiny

Zvířátka ve světě ekonomie

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7 jako svou 4928. publikaci

Ilustrace Eva del Risco Koupová
Realizace obálky Vojtěch Kočí
Sazba Jan Šístek
Odpovědná redaktorka Michaela Průšová
Počet stran 88
První vydání, Praha 2012
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© GRADA Publishing, a.s., 2012

ISBN 978-80-247-4373-8

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, fax 234 264 400, www.grada.cz

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-7618-7 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-7619-4 (ve formátu EPUB)

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Obsah

Jak šel medvěd na dračku	5
(Právní rámec ekonomiky)	
O drzém veverčákovi	15
(Ochrana a evidence hmotného vlastnictví)	
Jak se dudek příliš parádil	23
(Vlastnické právo a z něj plynoucí povinnosti)	
O pěkném pění pana Pěnkavy	31
(Duševní vlastnictví)	
O chytrých mravencích	41
(Dělbá práce)	
Bratři Bobrovi to rozjíždějí ve velkém	53
(Založení firmy, výhody podnikání)	
Krysák Venda a jeho lesní panenky	65
(Nástrahy reklamy)	
Lišácká pohádka o štěstí	77
(Práce a peníze nejsou všechno)	

Ahoj děti!

Jmenuju se Amálka. Vítám vás na lesní mýtince. Mám výborný sluch i zrak a nic mi tady neunikne. Dohadování mezi námi zvířátky je mnohdy stejně napínavé jako mezi lidmi. Všechno pečlivě pozoruju, a pak o tom píšu pohádky. Ty nejzajímavější naleznete právě v této knížce. Doufám, že se vám budou líbit.

Pěkné pocteníčko vám přeje

Amálka Rozumná.

Jak šel medvěd na dračku

Mýtinu u vykotlaného dubu zalilo jarní sluníčko. Vzduchem začaly poletovat první včelky. Bledule, sněženky i petrklíče načechrávaly své sukýnky. Zvířátka se stěhovala od rozvodněné řeky na mýtinku u starého dubu. Některá z nich byla z jarní povodně pořádně vyděšená. Všichni měli plno práce. Tu se vyhrabávaly nory, tam se uklízela doupata nebo stavěla nová hnízda. Domečky se připravovaly tak, aby mohly další rok dobře sloužit. Zanedlouho se rodiny rozrostou. Narodí se mláďátka, ta dají zvířecím maminkám a tatínkům teprve práce! Do té doby musí být vše potřebné připraveno.

Do všeho toho pracovního ruchu se najednou ozvala sojka – hlavní zpravodaj. Mýtinkou a okolním lesem se rozléhalo její varovné: „Píé, píé, píé, máme tu zloděje!“ A skutečně. U dubu se začaly dít podivné věci. Některým zvířátkům se ztratily zásoby potravy, jiným

nářadí a náčiní na stavbu a opravu obydlí. Občas dokonce záhadně zmizelo skromné vybavení domečků. Sousedi po sobě pokukovali. Nevěřili jeden druhému. Kdo z nich je tím zlodějem?

Když si chtěl králík odhopkat na pastvu a dát si k obědu trochu čerstvé travičky, raději si pečlivě sbalil svoji peřinku do batůžku. Batůžek hodil na záda a teprve potom vyrazil. To se mu ale špatně hopsalo s tím převelikým nákladem.

Když celý unavený dorazil na palouček, natáhl se jak dlouhý, tak široký a pomalu nabíral sílu na samotné jídlo. Křup, chřup, křup, chřup, ... dal si nášup a byl čas na návrat. Cesta domů byla ale ještě horší. Plné břicho vepředu, těžký batůžek vzadu. Sotva se dovalil zpátky ke své noře.

A co teprve sojky, pěnkavy, špačkové, datlové a vůbec všichni okřídlení, kteří v okolí mýtiny bydleli. Pro ně to byla pořádná zátěž, vzlétnout s batůžkem mezi křídly. Nemohli ale nechat všechna svá nejjemnější a nejvzácnější peříčka v hníždě. Co kdyby jim jednoho dne zmizela? Čím by potom vycpali peřinky pro svá písklátka, co se mají každou chvíli vylíhnout z vajíček?

Kradlo se nejenom na zemi a v korunách stromů, ale dokonce i pod zemí. Myší rodinka Drápků měla několik sklepů

a sklípků a v nich velké zásoby semínek. Jednou si však Drápkovi vyšli na procházku a než se vrátili, ve sklepích nic.

To bylo večerního pofňukávání, když se na talířku objevil jen malý přemalinký kopeček zrní, který vymetla paní Drápková ze dna truhličky. Táta Drápek povídá: „To tedy ne! Příště si všechny zásoby musíme brát s sebou.“ I oni od té doby pobíhali po lese s batůžky na zádech.

Jezevec, pan Pruhovaný, si našel a vyčistil noru pod vykotlaným bukem. Přemýšlel, jak to udělat, aby se mu zloději nedostali domů, až půjde na lov. Jeho nora byla sice plná chodeb a zákrut a všechny své cennosti měl uložené až několik metrů od hlavního vchodu, přesto se o ně bál. Lovil obvykle v noci, a to je čas vhodný právě pro zloděje.

Přemýšlel, jak to udělat, a vzpomněl si na starého přítele, medvěda Bručouna. Hned se s ním domluvil: „Bručoune, počkej mi tu u nory a pohlídej, aby se mi dovnitř nikdo nevloupal. Potřebuju se jít nadlábnout. Už mně ukrutně kručí v žaludku. Za hlídání ti přinesu něco na zub.“ Bručoun byl statný medvěd, každý v lese se ho trochu bál. Moc toho nenamluvil, ale chtěl panu Pruhovanému vyhovět, a tak pokýval hlavou.

Koneckonců, proč by u něj nepočkal? Stačí si přece lehnout před jezevčí

noru a očkem sledovat okolí. Třeba pan Pruhovaný skutečně něco přinese. A dočkal se. Ráno dostal za hlídání od jezevce snídani. Pan Pruhovaný mu na talířek prostřel žížaly, žáby, trochu sušených malin a ostružin.

Po mýtině se rychle šířila zpráva o novém hlídači. Zvířátka se Bručouna trochu bála, ale věděla moc dobře, že jim může pomoci. Bude hlídat jejich domečky a jejich majetek, oni zatím mohou vyrazit za potravou a pro stavební materiál bez batůžků. To bude úleva. Vše jim půjde rychleji.

Jeden za druhým chodili za Bručounem a prosili o pomoc: „Bručoune, pohlídej nám prosím naše hnízdo v dutině smrku,“ štěbetaly pěnkavy. „Doneseme ti nějaké vypasené červíky k večeri.“ „Bručoune, nenech se přemlouvat a pohlídej nám naše nory pod borovicemi, doběhneme si na pastvu,“ žadonili králíci. „Nezapomeneme ani na tebe a vyhrabeme pro tebe sladké kořínky.“ A taky zajíci, vydry, veverky a lasičky, myšky a rejsci, dokonce i krtek chtěl, aby mu medvěd pohlídal jeho podzemní království.

Nejdříve se to Bručounovi líbilo. Po zimě byl vyhladovělý a věděl, že teď na jaře musí opět zesílit. Nabízené dobroty mu přišly vhod. Stačilo odvalit se k dalšímu domečku, tam si lehnout a čekat. Za hlídání vždycky dostal pamlsky. Pěkně se kulatil a byl čím dál línější.

Brzo ale začal bručet velmi vybíravě: „Brumb, brumb, brumb, tyhle kořínky mně nechutnají.“ Anebo: „Bobule po zimě jsou bez šťávy, suché a přemrzlé, noste laskavě něco lepšího.“ A pak dokonce: „Co se týče hnízd vysoko v korunách stromů, tak ta už hlídat nebudu. Je to namáhavé a nebezpečné. A k vám, paní Vydro, až k řece se už taky nevydám. Je to daleko a přímo tady na mýtince mám práce dost.“

Starý jelen sledoval všechno s nadhledem. Sám žádný domeček nepotřeboval. Doma byl tam, kam přišel. Důstojně se procházel po lese a pozoroval dění kolem sebe. Dobře věděl, že zvířátka si kradou zásoby navzájem. Některá z nich taktak utekla před povodní, jsou stále trochu vyplašená a snaží se rychle získat potravu a zařídit si nová obydlí. Proto berou vše, co zahlédnou. Dokonce i tehdy, když jim to nepatří.

Jednoho dne při svých toulkách narazil na medvěda Bručouna. Ten se přejedený vyvaloval na sluníčku, nafouklé břicho obracel z jedné strany na druhou a pochrupoval. Zvířátka za ním stála v řadě. Čekala, až se medvěd probudí. Snad půjde Bručoun k někomu z nich hlídat. Jelenovi se to vůbec nelíbilo, a tak povídá: „Večer, než se setmí, se všichni sejdeme u starého dubu a pokusíme se vypátrat zloděje, který nám tady na mýtince a v okolí tropí takovou neplechu.“

Zvířátka se trochu bála. Mnohá z nich neměla čisté svědomí a dobře věděla, že tu a tam si z cizí hromádky taky uzobla nebo něco do svého domečku odnesla. Všichni však s jelenem souhlasili, že takhle to dál nepůjde.

Sluníčko zapadá, zvířátka sedí u dubu a jelen k nim promlouvá: „Pokud chceme žít společně na mýtince, měli bychom se trochu víc poznat.“

Snad si můžeme být navzájem i trochu užiteční. Pozoroval jsem tady to jarní hemžení a dobře vím, že tu není jenom jeden nebo dva zloději, ale mnoho zlodějů. Krademe potravu a vše ostatní jeden druhému. A co z toho máme? Bojíme se vylézt ze svých příbytků, bojíme se nechat svá obydlí bez dozoru. Všechny své zásoby neustále nosíme s sebou. Moc dobře se nám tu nežije.“

Zvířátka klopila oči a dávala jelenovi za pravdu. „Je to jednoduché, musíme si vážit jeden druhého a nebrat si navzájem to, co nám nepatří. Nemusíme spolu všichni hned kamarádit, ale měli bychom být k sobě navzájem slušní. Jinak bude život tady na naší mýtině čím dál horší.“ Zvířátka pokyvovala hlavami, jako že s tím souhlasí. Hned si začala potřásat řapíčkami a křídélky, aby se seznámila a slíbila si, že na mýtině a v okolí krást už nebudou.

Zvířátka dohodu dodržovala a všechna cítila, že je teď na pasece zase všechno v bezpečí a že se na ní žije hezky. A protože si dělal jelen takové starosti a postaral se o to, aby se mezi zvířátka nekradlo, začalo se mu říkat pane starosto. Jediný, kdo byl nemile překvapený, byl medvěd Bručoun. Když se druhého dne vzbudil, očekával opět nabídku nějaké dobré snídaně. Marně. Snídaně nikde. Ani s obědem nikdo nepřišel. A dokonce ani další a další den o jeho služby nikdo nestál. Trochu zlenivěl, to je pravda, ale brzo pochopil, že pokud chce zahnat kručení v břiše, musí vyrazit na lov sám, tak jako kdysi.

Otázky pro pozorné čtenáře

- Vzpomeneš si, s jakými zvířátky jsme se setkali na lesní mýtině? O co se zvířátka strachovala?
- Myslíš si, že podobný strach máme i my lidé? Jak si chráníme svůj majetek?
- Zkus si s rodiči popovídat o tom, jak by vypadal svět kolem tebe, kdyby si lidé navzájem všechno kradli?
- Zvířátka na mýtině se dohodla, že se k sobě budou chovat slušně a krást si nebudou. Uměl bys vyjmenovat nějaká další pravidla slušného chování?

Pokud jsi odpověděl na všechny otázky, můžeš za odměnu dokreslit medvědovi všechny dobroty, kterými ho zvířátka z mýtiny vykrmovala. Patří medvěd mezi všežravce, býložravce, nebo hmyzožravce?

Medvěd je všežravce.

O drzém veverčákovi

Veverčí kluk Zrzek spokojeně seděl na větvi statného smrku. Byl velice pyšný na svůj nový domeček. Dutina, kterou si vybral k bydlení, nebyla ani moc vysoko, ani moc nízko. Příliš do ní tedy nefoukalo, ale zároveň byla dobře skrytá před hladovými očima kuny nebo lasičky. To jsou pro veverky největší nepřátelé. Byla to opravdu veliká dutina, do které by se vešlo mnohem více veverek, ne jenom jedna. Několik dnů Zrzek vystýlal svůj pelíšek mechem a trávou. Z kůry stromu dokonce vyrobil malý stoleček. Do spižíren nahromadil zásobu semínek, hub a oříšků. Vše bylo připraveno. Těšil se, jak si do svého paláce přivede veverčí holčičku, protože samotnému je mu už trochu smutno.

Najít si nevěstu ale není jenom tak. Zrzek se nejdříve trochu napařádl. Nabrousil si své zakřivené drápky, načechral střípačky chloupků na ouškách a vyčesal svůj huňatý ocas.

Potom ještě slupl dva oříšky, to aby měl na cestu dost sil.

Zkontroloval spižírny i doupatko a vyrazil. Věděl, že nevěstu najde po čuchu. Ale kde ji hledat?

Jen chvílku po tom, co Zrzek opustil mýtinku, se na jejím okraji zaleskla jiná veverčí očička. Byl to jiný veverčí kluk, Pizizubka. Nejdřív seděl

na starém dubu, potom rychle přeběhl k prvním břízkám za mýtinkou a šup do korun stromů. Chvilku se rozhlížel po okolí, hop a skok a už nakukoval do Zrzkovy dutiny ve smrku. Ale, ale, to je pěkně zařízený domeček. Dutina je prostorná, jen co je pravda, a spižírny jsou docela plné. To se mi líbí, tady já zůstanu. Trochu to tu voní po jiném veverčákovi, ale jenom slabounce. Žádné jiné bydlení hledat nebudu. Mám to bez práce. Jak si řekl, tak udělal. Natáhl se do Zrzkova pelíšku a spokojeně usnul.

Veverčák Zrzek zatím běhal po lese. Několik dní hledal marně, žádnou veverčí holčičku neviděl. Až teprve na druhém konci lesa přece jen mezi listy zasvítily zoubky veverky. Byla to veverčí slečna Zubejda. Hmm, začichal Zrzek, to je krásná vůně. Jestlipak mi tahle veverka neuteče? Chvilku to skutečně vypadalo, že si Zrzek se Zubejdou hrají jenom na honěnou. Zanedlouho ale seděli vedle sebe na větvi borovice. Zrzek nemůže spustit ze Zubejdy oči: „Zubejdo, s tebou se mi tak pěkně hraje a povídá. Takhle bych s tebou chtěl být už napořád. Pojď se mnou, ukážu ti svůj domeček.

Určitě se ti bude líbit. Je velký, vejdemo se tam oba dva.“ Zubejda se nenechala dlouho přemlouvat.

Společně doskákali ke smrku. Ale co to? Kdo to kouká z okénka Zrzkova domečku? Zrzek nejdříve nehnutě zíral na

cizího veverčáka. Pak do něj vjel vztek. Je to přece můj domeček! Já sám jsem si ho postavil. Dlouhými skoky vyrazil směrem k cizímu veverčákovi.

Už z dálky na něj křičí: „Co děláš v mém domečku?“

Pizizubka si prohlíží rozvztekaného Zrzka: „Nekřič mi tady, nemám vůbec náladu bavit se s nějakým křiklounem. Jak vidíš, tady bydlím já. Tuhle dutinu jsem si našel. Je moc pěkně zařízená a mně se tu líbí.“

„Pěkná je, ale je moje! Já jsem si ji vystlal, já si vyrobil stoleček, já jsem si do ní snesl všechny zásoby,“ skřípe zuby Zrzek a chce se vrhnout na veverčího vetřelce.

Ten ale hop a skok na vedlejší strom. Zrzek za ním. Pizizubka pryč, výš do koruny dalšího smrku. Páni, to je honička! Zubejdě se až svírá srdíčko – takový má o Zrzka strach. Zrzek ale přece jenom zná okolí své dutiny mnohem líp než jeho nezvaný host. Ví, jaké větvičky jsou pro veverky už

nebezpečné. Ty úplně nahoře jsou příliš slabé, aby je udržely. A tak se raději drží o jedno patro níž pod cizím veverčákem. Oba velkými skoky přeskakují ze stromu na strom. Najednou se jedna z větvíček pod Pizizubkou zlomí a ten se řítí dolů. Fiúúúú, dolůůůů... Naštěstí jeho ocásek slouží jako kormidlo a podaří se mu přistát na jednom ze spodních pater stromu.

V tu chvíli u něj sedí Zrzek: „Doufám, že jsi dostal za vyučenou a už se nikdy do mého domečku nevrátíš.“ Pizizubka ještě celý zaskočený z nečekaného pádu popotahuje: „A jak mám vědět, že ta krásně zabydlená dutina někomu patří? Doufal jsem, že je prázdná a že si ji můžu klidně obsadit.“

To už u nich stojí Zubejda. Je ráda, že se Zrzkovi nic nestalo, a povídá: „Zrzku, na tom něco je. Byl jsi dlouho pryč a tvůj pach už možná v dutině

nebyl tolik cítit. Pizizubka si tak skutečně mohl myslet, že dutina nikomu nepatří.“

Zrzek tedy nechal Pizizubku běžet, nezakousl se mu do jeho kožišku, dokonce ho ani nepoškrábal svými ostrými drápkami. Možná mu bylo Pizizubky trochu líto. Sám dobře věděl, že není jednoduché najít pěkné místo na bydlení, jako se to podařilo právě jemu. Už se těšil, jak se svým doupátkem pochlubí Zubejdě.

Zubejdě se líbil nejenom domeček, ale taky Zrzek. Nenechal se cizím veverčákem vůbec zastrašit. A tak mu povídá: „Zrzku, moc se mi u tebe líbí. Jestli chceš, můžu se k tobě nastěhovat.“ Zrzek si celou dobu nepřál nic jiného. Zubejda byla moc pěkná nevěsta a hlavičku měla plnou dobrých nápadů. U vchodu do doupátka vykousala svými zoubky nápis „U Zrzka a Zubejdy“.

To se líbilo i ostatním zvířátkům, a tak si brzo všichni začali své domečky označovat nejenom pachem, ale také nápisem. Dokonce i veverčák Pizizubka si našel nedaleko mýtinu dutinu, ve které měl od té doby své bydliště. Jelen si všechna obydlí pečlivě zapsal a taky jim přidělil čísla. Všichni tak hned věděli, kolik domovů se na mýtině u starého dubu nachází, kdo se odstěhoval, kdo nový na mýtinu přišel, a hlavně, které obydlí komu patří.

První číslo dostali samozřejmě veverčí novomanželé. Za několik týdnů z jejich doupátka vykukovaly čtyři další malé zrzavé hlavičky. Možná tam některá z nich bydlí dodnes. Až přijdete na mýtinu vy, pozorně se rozhlédněte, možná někde na smrku zahlédnete nápis „U Zrzka a Zubejdy, číslo 1“.